

УДК 378.04:005

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2026-1\(226\)-78-82](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2026-1(226)-78-82)



БЕСЕДІН ДЕНИС ЄВГЕНІЙОВИЧ,

здобувач наукового ступеня доктора філософії,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

Denys Besedin,

PhD student,
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University,
Kharkiv, Ukraine

E-mail: denys.besedin@hnpu.edu.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0006-6078-6190>

ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

A Статтю присвячено висвітленню дидактичних умов формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти у процесі їхньої фахової підготовки. Уточнено комплекс умов, що забезпечують ефективність іміджевої підготовки. Експертне оцінювання засвідчило їхню значущість і дозволило впорядкувати умови за ступенем впливу на розвиток ключових компонентів іміджу. Доведено провідну роль умов: формування готовності до самовдосконалення; впровадження індивідуального підходу в освітній процес. Перша умова забезпечує внутрішній потенціал професійного зростання здобувачів, а друга – відповідність освітнього середовища індивідуальним можливостям студента.

Ключові слова: імідж майбутнього менеджера освіти; професійний імідж; дидактичні умови; самовдосконалення; самоосвітня діяльність; індивідуальний підхід

DIDACTIC CONDITIONS FOR FORMING THE IMAGE OF FUTURE EDUCATIONAL MANAGERS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING

S The article is devoted to the substantiation and highlighting of the results of scientific research aimed at determining and expert evaluating didactic conditions for the formation of the professional image of future education managers in the process of their professional training in higher education institutions. Based on the analysis of scientific sources, systematization of the structural components of the personal and professional image of the manager and the results of empirical research, a set of didactic conditions has been developed and specified, which ensure the effectiveness and efficiency of the image training of future leaders in the educational sphere. Using a questionnaire that provided for expert evaluation, the significance of the outlined conditions has been proven, they have been arranged according to the degree of influence on the development of seven leading components of the professional image, and the level of their priority in the educational process has been established. The complex nature of the influence of the selected didactic conditions has been empirically confirmed and the prominent role of two of them, which have a leading, integrative and system-forming status in the structure of professional training, has been proven: the formation of readiness for self-improvement and continuous self-educational activity; the introduction of an individual approach to the organization of the educational process. It is shown that the first condition determines the internal personal potential of learners, promotes conscious professional growth, and adaptation to social and institutional transformations, and forms a competitive image of a manager. The second condition ensures the compliance of the educational environment with the individual capabilities of the student, their cognitive styles, value orientations and the pace of professional development, contributing to the construction of a unique model of the image of the future manager. It is generalized that a holistic system of image training of future education managers should be based on a combination of the internal self-educational activity of the learner and external didactic support of the individual trajectory of their professional development. It is concluded that the implementation of the proposed didactic conditions ensures the effectiveness, competitiveness and social demand for the formation of a positive professional image of a modern manager in the educational sphere.

Keywords: image of the future education manager; professional image; didactic conditions; self-improvement; self-educational activity; individual approach

Актуальність проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями. Актуальність проблеми зумовлена стрімким перетворенням сучасного освітнього простору, зростанням конкурентності закладів освіти та необхідністю підвищення їхнього репутаційного потенціалу. Ефективна управлінська діяльність керівника освітньої установи, окрім володіння професійними знаннями, передбачає здатність представляти інституцію

в медійному, соціальному й професійно-освітньому середовищах, що вимагає вміння конструювати позитивний публічний образ. Саме імідж керівника у підсумковому результаті визначає рівень довіри до закладу освіти, впливає на його взаємодію з громадськістю, сприяє зміцненню партнерських зв'язків і підвищенню конкурентоспроможності. Однак у системі професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти цей аспект представлений фрагментарно,

а дидактичні умови формування професійного іміджу не мають чітко структурованого наукового обґрунтування. Тому пошук і впровадження ефективних дидактичних умов, що забезпечують формування іміджевої компетентності майбутніх управлінців у процесі навчання, виступає важливим практичним завданням сучасної педагогіки вищої школи.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Проблематика визначення дидактичних умов формування іміджу майбутніх менеджерів освіти у процесі професійної підготовки залишається недостатньо розробленою, хоча наукові підходи до формування іміджу майбутніх педагогічних працівників загалом уже представлено в сучасних дослідженнях. У працях А. Коркішко запропоновано дидактичні умови становлення професійного іміджу майбутніх магістрів педагогіки вищої школи. Науковець підкреслює важливість мотиваційного компоненту, інтерактивності освітнього процесу та активізації викладацької діяльності, зорієнтованої на розвиток ціннісних, когнітивних і поведінкових проявів майбутнього фахівця [5].

У дослідженні Л. Серман розглядаються педагогічні умови формування іміджу майбутніх учителів іноземних мов. Учений акцентує увагу на необхідності оновлення змістового забезпечення фахової підготовки, інтеграції традиційних і сучасних методів навчання, застосування комунікативних технологій, моделювання професійних ситуацій і розвитку здатності до самопрезентації як складника професійного іміджу [8].

Теоретичні засади поняття «дидактичні умови» Р. Попов розглядає як систему взаємопов'язаних концепцій,

педагогічних інструментів і технологій, що забезпечують ефективність освітнього процесу [6]. О. Катеруша трактує дидактичні умови як сукупність обставин, які забезпечують гармонійну взаємодію компонентів освітнього процесу для результативного навчання та професійного розвитку здобувача освіти [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Узагальнення попередніх досліджень дозволяє констатувати, що науковці приділяють увагу формуванню іміджу майбутніх педагогів, однак питання дидактичних умов формування іміджу майбутніх менеджерів освіти як окремої категорії фахівців залишаються малодослідженими. Саме ці аспекти потребують подальшого наукового обґрунтування.

Мета статті: висвітлення результатів експертної оцінки значущості дидактичних умов формування іміджу майбутніх менеджерів освіти під час навчання в закладах вищої освіти та розкриття сутності тих умов, які за результатами емпіричного дослідження мають провідний, інтегративний і системотвірний характер.

Для досягнення поставленої мети було використано **методи:** 1) загальнонаукові методи: аналіз джерельної бази, систематизація, узагальнення; 2) емпіричні методи: анкетування, експертне оцінювання.

Викладення основного матеріалу дослідження. Спираючись на проаналізовані наукові джерела та структурні елементи особистісно-професійного іміджу, нами окреслено сукупність дидактичних умов, які забезпечують удосконалення процесу становлення іміджу майбутніх менеджерів освіти під час їхньої фахової підготовки у закладах вищої освіти (табл. 1):

Таблиця 1

Система дидактичних умов формування іміджу майбутніх менеджерів освіти у процесі навчання в закладах вищої освіти (джерело: розроблено автором)

Компонент іміджу	Дидактична умова його ефективного формування
1. Професійний компонент	Використання кейс-методу для аналізу іміджу успішних освітніх менеджерів і розроблення власної стратегії самопрезентації
2. Морально-етичний компонент	Розроблення та інтеграція етичного кодексу керівника освіти та його цілеспрямоване обговорення у форматі навчальних дискусій
3. Комунікативний компонент	Розроблення та реалізація тренінгу специфічних для менеджера освіти комунікативних умінь
4. Організаційний компонент	Використання методу моделювання управлінських рішень, що впливають на формування позитивного іміджу керівника закладу освіти
5. Поведінковий компонент	Упровадження у хід проведення аудиторних занять інтерактивних методів отримання зворотного зв'язку про зовнішній вигляд та зовнішню оцінку манер поведінки майбутнього менеджера освіти
6. Емоційно-психологічний компонент	Розроблення та реалізація тренінгу з розвитку стресостійкості та адекватного реагування на критику в професійній діяльності
7. Соціальний компонент	Залучення майбутніх керівників до організації соціальних проєктів і зв'язків із громадськістю, під час участі в яких вони зможуть реалізувати власні соціальні ініціативи

З метою перевірки практичної достовірності та наукової аргументованості виділення дидактичних умов нами було організовано та реалізовано емпіричне дослідження. Основним завданням даного дослідження стало з'ясування поглядів професорсько-викладацького складу закладів вищої педагогічної освіти щодо проблеми формування

іміджу майбутніх управлінців освітньої сфери та визначення дидактичних чинників, які вони вважають найбільш значущими для забезпечення цього процесу. З цієї метою було використано авторську анкету, що процедура проведення якої передбачає вибір респондентами найважливіших на їх професійний погляд дидактичних умов

із запропонованого переліку, а також розподіл обраних позицій за компонентами професійного іміджу.

Результати дослідження. Емпіричним дослідженням було охоплено науково-педагогічних працівників трьох провідних педагогічних закладів вищої освіти України, діяльність яких пов'язана з підготовкою майбутніх управлінців у сфері освіти. До участі було залучено викладачів кафедри менеджменту та економіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. Сковороди, кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Сумського державного педагогічного університету імені А. Макаренка

та кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Загальну вибірку склали 26 респондентів, серед яких були завідувачі кафедр, доктори та кандидати наук, доценти й викладачі, професійна діяльність яких безпосередньо пов'язана з підготовкою керівних кадрів для освітньої галузі.

Узагальнення отриманих даних дозволило простежити найвірогідніші ефекти впливу визначених дидактичних умов у контексті формування окремих структурних компонентів професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти (табл. 2):

Таблиця 2

Узагальнені результати експертної оцінки дидактичних умов успішного формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти у відсотках (джерело: розраховано автором)

Дидактичні умови	Компоненти професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти						
	Професійний	Морально-етичний	Комунікативний	Організаційний	Поведінковий	Емоційно-психологічний	Соціальний
Використання кейс-методу	58,2	45,6	39,7	62,4	44,1	35,2	51,3
Готовність до самовдосконалення	88,4	82,6	81,2	85,7	84,5	87,1	86,2
Етичний кодекс і навчальні дискусії	46,9	74,2	38,4	42,5	35,6	39,1	47,5
Залучення до соціальних проєктів	52,7	58,3	63,9	55,1	49,2	46,8	72,4
Індивідуальний підхід	84,3	78,5	79,7	80,4	76,9	82,5	83,6
Моделювання управлінських рішень	61,3	43,2	36,5	69,5	48,7	40,8	50,1
Тренінг зі стресостійкості	47,8	46,5	42,1	44,7	65,2	72,5	53,4
Інтерактивний зворотний зв'язок	55,2	51,7	58,6	52,4	69,1	67,9	55,8
Тренінг комунікативних умінь	50,4	48,2	76,8	46,1	53,7	54,3	62,5

Шляхом аналізу отриманих відсоткових результатів було визначено рівень впливу кожної з дев'яти умов на розвиток семи провідних компонентів професійного іміджу. Це, своєю чергою, дозволило виокремити ті умови, які експертами були оцінені як найвагоміші для успішного становлення іміджу майбутніх управлінців освітньої сфери. Насамперед ідеться про формування готовності до постійного самовдосконалення та неперервної самоосвітньої діяльності, а також про застосування індивідуального підходу в освітньому процесі. Саме за цими двома умовами було отримано найвищі усереднені показники за всіма компонентами іміджу, що дає підстави розглядати їх як провідні й базові у структурі іміджевої підготовки майбутніх менеджерів освіти. Зупинимось детальніше на їх змістовій характеристиці.

Умова формування в здобувачів освіти внутрішньої готовності до самовдосконалення та постійної самоосвітньої діяльності безпосередньо пов'язана з особистісною сферою фахівця, адже саме усвідомлене прагнення до розвитку, потреба у регулярному оновленні знань і вдосконаленні управлінських умінь сприяє становленню конкурентного

професійного іміджу, здатного відповідати сучасним викликам. У підготовці майбутніх управлінців освіти ця здатність виконує функцію особистісного росту, гнучкої адаптації до динамічних змін у сфері управління, суспільних трансформацій та освітніх інновацій. Самовдосконалення вирізняється високою мірою ініціативності та самостійності суб'єкта, який виступає активним організатором власного розвитку, цілеспрямовано обирає способи, ресурси та стратегії самонавчання, здійснює аналітичну рефлексію власного прогресу, оцінює сильні сторони, визначає проблемні зони та приймає рішення щодо їхнього подолання або компенсації [1].

Неперервна самоосвітня діяльність охоплює систему внутрішньо мотивованих, свідомо структурованих і спрямованих дій, пов'язаних із постійним оновленням і розширенням знань, удосконаленням компетентностей і розвитком особистісно-професійних характеристик спеціаліста. У цьому контексті самоосвіта виступає основним механізмом підвищення професійної ефективності, формування адаптивних умінь і забезпечення конкурентної позиції фахівця в умовах неперервних змін освітнього

простору. У сучасних дослідженнях тривала самоосвітня діяльність розглядається як один із визначальних факторів якості підготовки педагогічних та управлінських кадрів.

Так, Т. Стойчик трактує самоосвіту як ключовий елемент професійного зростання педагога, який впливає на здатність до креативного мислення, осмисленого впровадження нововведень і прийняття оптимальних управлінських рішень. Дослідниця наголошує, що рівень самоосвітньої активності безпосередньо пов'язаний із мобільністю фахівця, його відкритістю до нових ідей, гнучкістю професійної поведінки, швидкістю адаптації до змін і здатністю до професійної самореалізації, що підтверджує стратегічну роль самоосвіти в успішній діяльності фахівця в умовах функціонування сучасної освітньої системи [9].

Показовою рисою професійного становлення менеджера освіти є те, що його розвиток здійснюється не лише в межах інституційної підготовки, а й у процесі активного залучення до неформальної освіти. О. Наливайко, О. Друганова акцентують увагу на необхідності формування здатності до ефективної самоорганізації як фундаменту результативної професійної діяльності [2]. Отже, процес самовдосконалення та неперервної самоосвітньої діяльності постає обов'язковим компонентом професійної самоідентифікації майбутнього керівника освітньої установи. Це зумовлено тим, що такі процеси сприяють становленню важливих особистісних характеристик, потрібних для позитивного професійного іміджу фахівця.

Індивідуалізація освітнього процесу забезпечує відповідність навчальних впливів особистісним параметрам здобувача освіти, створюючи при цьому сприятливі умови для прояву його унікальних здібностей, зміцнення професійної ідентичності та формування усвідомленого ставлення до конструювання власного професійного іміджу. На відміну від першої інтегративної дидактичної умови, яка зосереджена на внутрішньому потенціалі студента та його саморозвитку, друга умова віддзеркалює зовнішній організаційно-педагогічний вимір підготовки. Вона зумовлює тип освітньої взаємодії, принципи розбудови навчального середовища та механізми підтримки індивідуальної освітньої траєкторії.

Українські науковці визначають індивідуальний підхід як вагому дидактичну умову, спрямовану на підвищення результативності освітнього процесу. Наприклад, С. Іванніков підкреслює, що впровадження індивідуально-диференційованого підходу дає змогу узгодити навчальні впливи з рівнем підготовки студента, його інтересами, здібностями, стилем пізнавальної діяльності та темпом опанування знань. Дослідник відзначає необхідність упровадження варіативних освітніх ситуацій, у межах яких здобувач може проявляти ініціативність, відповідальність та активну позицію щодо власних результатів [3]. Подібної позиції дотримується Н. Прасол, яка наголошує, що індивідуалізація фахової підготовки потребує розроблення гнучкої освітньої моделі, здатної відповідати дидактичним завданням і стратегічним цілям особистісно-професійного розвитку студента [7].

Стратегічний вектор індивідуалізованої підготовки майбутніх управлінців у сфері освіти полягає у створенні умов,

що дають змогу кожному студенту вибудовувати особисту освітню траєкторію, виробляти неповторний формат професійного становлення, а також оволодівати уміннями самопізнання та саморегуляції у навчальній і трудовій діяльності. У цьому ракурсі особливої значущості набуває варіативність освітнього середовища, що, як зазначають І. Упатова, О. Дехтярьова, В. Москальов, передбачає адаптивну організацію змісту, способів і форм освітнього процесу з урахуванням особистісних потреб, навчальних можливостей, швидкості опанування знань і професійної орієнтації студентів закладів вищої освіти [10].

За твердженням американського дослідника Д. Колба, якісна професійна підготовка ґрунтується на практичному досвіді та індивідуальних когнітивних стилях, які необхідно враховувати в освітньому процесі [11]. Тому у площині формування іміджу майбутніх менеджерів освіти індивідуальний підхід слугує ключовим чинником, що сприяє прояву, розвитку і самоствердженню як особистісних, так і професійних характеристик, важливих для створення позитивного образу управлінця. Отже, індивідуалізація освітнього процесу є особливим інструментом конструювання сприятливого навчального простору, у межах якого майбутній керівник освітньої установи має можливість активно формувати власну професійну ідентичність.

Висновки з даного дослідження. Отже, процес формування професійного іміджу майбутніх менеджерів освіти має базуватися на системі дидактичних умов, що комплексно впливають на розвиток структурних компонентів іміджевої підготовки. Експертна оцінка, виконана на основі опитування науково-педагогічних працівників, дала змогу виокремити ключові чинники цього процесу. Результати емпіричного аналізу засвідчили виразну пріоритетність двох умов, які виконують провідну, інтегративну та системоутворювальну функцію в структурі підготовки до формування позитивного професійного іміджу: готовності до самовдосконалення та неперервної самоосвітньої діяльності, а також індивідуалізації освітнього процесу. Перша умова відображає внутрішній особистісний потенціал здобувачів освіти та зумовлює їхню здатність до свідомого професійного розвитку, гнучкої адаптації до суспільних та управлінських змін, осмисленого опанування сучасних освітніх інновацій. Самовдосконалення виступає фундаментом формування конкурентного іміджу керівника закладу освіти, оскільки передбачає активну самоорганізацію, рефлексивність, ініціативність і прагнення до постійного оновлення професійних знань і компетентностей. Друга умова забезпечує відповідність освітніх впливів особистісним можливостям студента, його здібностям, ціннісним орієнтаціям і темпу засвоєння знань. Вона визначає організаційно-педагогічні механізми підтримки індивідуального розвитку, сприяє формуванню унікального стилю професійної діяльності та сприяє усвідомленому конструюванню власного іміджу майбутнього керівника.

Отже, науково-методичне обґрунтування підготовки майбутніх менеджерів освіти до конструювання власного професійного іміджу має спиратися на поєднання

внутрішнього особистісного розвитку студента та зовнішньої дидактичної підтримки його індивідуальної траєкторії професійного становлення. Це дозволить забезпечити цілісність, результативність і конкурентоспроможність формування позитивного професійного іміджу сучасного управлінця в освітній сфері.

Перспективи подальших наукових розвідок можуть бути пов'язані з розкриттям механізмів інтеграції іміджевої підготовки у зміст професійної освіти управлінців, специфіки розвитку самопрезентаційної компетентності керівника закладу освіти, а також педагогічних технологій, що сприяють становленню професійного іміджу на етапі здобуття освіти.

Список використаних джерел

1. Грищенко С. В. Самовдосконалення особистості : монографія / під наук. ред.: З. Н. Курлянд, І. В. Бужиної. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2019. 188 с. URL: <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6672/1/Самовдосконалення%20особистості.pdf> (дата звернення: 23.11.2025).
2. Друганова О., Наливайко О. Шляхи формування здатності до самоорганізації й самовдосконалення як основи успішної навчальної та подальшої професійної діяльності сучасного здобувача вищої освіти. *Освітлогічний дискурс*. 2023. № 3 (42). С. 99–116. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.312> (дата звернення: 23.11.2025).
3. Іванніков С. І. Індивідуально-диференційований підхід у змісті і методиці підготовки майбутніх учителів початкової школи до фізичного виховання учнів. *Науковий вісник Донбасу*. 2012. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_1_4 (дата звернення: 22.11.2025).
4. Катеруша О. В. Технологія використання дидактичних умов активізації пізнавальної діяльності студентів на заняттях англійської мови. *Educational Dimension*. 2012. Вип. 34. С. 48–55. DOI: <https://doi.org/10.31812/educdim.v34i0.3576> (дата звернення: 23.11.2025).
5. Коркішко А. В. Педагогічні умови формування професійного іміджу майбутніх магістрів педагогіки вищої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ, 2018. 241 с.
6. Попов Р. А. Сукупність організаційно-дидактичних умов реалізації моделі системи розвитку автономності студентів. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*. 2019. № 1 (17). С. 183–189. DOI: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2019-1-17-23> (дата звернення: 23.11.2025).
7. Прасол Н. Індивідуалізація професійної підготовки майбутніх учителів. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2010. Вип. 31. С. 151–157. URL: http://en.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/files/21_3.pdf (дата звернення: 22.11.2025).
8. Серман Л. І. Педагогічні умови формування професійного іміджу у майбутнього вчителя іноземних мов : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Рівненський державний гуманітарний університет. Київ, 2020. 250 с. URL: https://rshu.edu.ua/images/afto/disert_serman_li2.pdf (дата звернення: 13.02.2025).
9. Стойчик Т. І. Самоосвіта педагога як складова якості професійної освіти. *Післядипломна освіта в Україні*. 2016. № 1 (38). С. 60–62. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722625/1/стаття%20Стойчик%20Післядипломна%20%20освіта.pdf> (дата звернення: 22.11.2025).
10. Упатова І., Дехтярьова О., Москальов В. Диференційований підхід у процесі професійної підготовки біологів як умова реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2022. Вип. 2(133). С. 167–172. DOI: <https://doi.org/10.32782/1995-0519.2022.2.22> (дата звернення: 23.11.2025).
11. Kolb D. A. *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs : Prentice Hall, 1984. 256 p.

References

1. Hryshchenko, S. V. (2019). *Samovdoskonalennia osobystosti [Self-improvement of the individual]: monohrafiia*. Chernihiv: NUChK imeni T. H. Shevchenka. Retrieved from <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6672/1/Самовдосконалення%20особистості.pdf> [in Ukrainian].
2. Druhanova, O., & Nalyvaiko, O. (2023). Shliakhy formuvannia zdatnosti do samoorganizatsii y samovdoskonalennia yak osnovy uspishnoi navchalnoi ta podalshoi profesiinoi diialnosti suchasnoho zdobuvacha vyshchoi osvity [Ways of developing the ability for self-organization and self-improvement as a basis of successful study and professional activity of a modern higher education student]. *Osvitlohichnyi dyskurs [Educational Discourse]*, 3 (42), 99–116. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.312> [in Ukrainian].
3. Ivannikov, S. I. (2012). Indyvidualno-dyferentsiiovanyi pidkhid u zmist i metodytsi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoii shkoly do fizychnoho vykhovannia uchniv [Individual-differentiated approach in the content and methodology of preparing future primary school teachers for physical education of pupils]. *Naukovyi visnyk Donbasu [Scientific Bulletin of Donbas]*, 1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_1_4 [in Ukrainian].
4. Katerusha, O. V. (2012). Tekhnolohiia vykorystannia dydaktychnykh umov aktyvizatsii piznavalnoi diialnosti studentiv na zaniattiah anhliskoi movy [Technology of using didactic conditions to activate students' cognitive activity in English classes]. *Educational Dimension*, 34, 48–55. DOI: <https://doi.org/10.31812/educdim.v34i0.3576> [in Ukrainian].
5. Korkishko, A. V. (2018). *Pedahohichni umovy formuvannia profesiinoho imidzhu maibutnikh mahistriv pedahohiky vyshchoi shkoly [Pedagogical conditions for forming the professional image of future masters of higher school pedagogy]*. (PhD diss.). Derzhavnyi vyshchyi navchalnyi zaklad «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet». Sloviansk [in Ukrainian].
6. Popov, R. A. (2019). Sukupnist orhanizatsiino-dydaktychnykh umov realizatsii modeli systemy rozvytku avtonomnosti studentiv [A set of organizational-didactic conditions for implementing a model of developing students' autonomy]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Pedahohika i psykholohiia. Pedahohichni nauky [Bulletin of Alfred Nobel University. Pedagogy and Psychology. Pedagogical Sciences]*, 1 (17), 183–189. DOI: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2019-1-17-23> [in Ukrainian].
7. Prasol, N. (2010). Indyvidualizatsiia profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv [Individualization of professional training of future teachers]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky [Scientific Bulletin of Mykolaiv State University named after V. O. Sukhomlynskyi. Pedagogical Sciences]*, 31, 151–157. Retrieved from http://en.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/files/21_3.pdf [in Ukrainian].
8. Serman, L. I. (2020). *Pedahohichni umovy formuvannia profesiinoho imidzhu u maibutnoho vchytelia inozemnykh mov [Pedagogical conditions for forming the professional image of a future foreign language teacher]*. (D diss.). Rivnenskyi derzhavnyi humanitarnyi universytet. Rivne. Retrieved from https://rshu.edu.ua/images/afto/disert_serman_li2.pdf [in Ukrainian].
9. Stoichyk, T. I. (2016). Samoosvita pedahoha yak skladova yakosti profesiinoi osvity [Teacher's self-education as a component of the quality of professional education]. *Pislyadypломna osvita v Ukraini [Postgraduate Education in Ukraine]*, 1 (38), 60–62. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722625/1/стаття%20Стойчик%20Післядипломна%20%20освіта.pdf> [in Ukrainian].
10. Upatova, I., Dekhtiarova, O., & Moskalov, V. (2022). Dyferentsiiovanyi pidkhid u protsesi profesiinoi pidhotovky biolohiv yak umova realizatsii indyvidualnoi osvitnoi traiektorii [Differentiated approach in the professional training of biologists as a condition for implementing an individual educational trajectory]. *Visnyk Kremenchutskoho natsionalnoho universytetu imeni Mykhaila Ostrohradskoho [Bulletin of Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskiy National University]*, 2 (133), 167–172. DOI: <https://doi.org/10.32782/1995-0519.2022.2.22> [in Ukrainian].
11. Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 25.11.2025